

Forhold ved en løs Attest, saa udbjævner Forholdet sig uden Skade for Huusbonden og til meget stort Gavn for Lyendet. Disse løse Attester har man vel meget imod; men det er dog virkelig Tilfældet, at der er Huusjomfruer, Forvaltere, Meterffer, Gartnere og flere i lignende Stillinger, som ingen Studsmaalsbog have. Her fordrer man kun en løs Attest, og det er aldrig faldet mig ind, naar saadanne Personer have villet tjene mig, at spørge om Andet, end hvem de vare; men jeg har ikke spurgt om deres øvrige Forhold. Det forekommer mig, at, efter som Forholdene udvikle sig, er det en Ubillighed, at Lyende af andre saakaldte lavere Stillinger skal være forpligtet til hele sit Liv igjennem at bære paa saadanne Studsmaal og være nødt til at vise dem frem, enten det kan være tjent dermed eller ikke, ogsaa naar det bliver ældre. Jeg er desuden overbevist om, at det ikke vil kunne skade Huusbonden eller det hele Forhold noget, om Studsmaalet bortfalder. Dertil kommer, at der indføres en ny Ubillighed efter Udfastet, hvortil Udvalgets Fleertal nærmest slutter sig, idet Huusbonden efter Udfastet kan skrive et Studsmaal, naar han vil det, men ikke behøver at gjøre det. Som Lovgivningen nu er, er Huusbonden derimod forpligtet til at skrive Studsmaalet, naar Lyendet forlanger det. Det er altsaa en Forpligtelse, han har tilligemed den Rettighed at kunne skrive det, hvorefter Udfastet giver Huusbonden en Ret til, men hæver Forpligtelsen, og paa den anden Side paalægger Lyendet en Forpligtelse til at modtage Studsmaal og tager Rettigheden fra Lyendet, saa at Lyendet ikke kan forlange, at Huusbonden skal skrive det. Derfor vil det ogsaa i Almindelighed stille sig saaledes, at Huusbonden ikke skriver noget Studsmaal, og vi have da frygtet for, at man, især i en Overgangsperiode, naar man vidste, at Huusbonden kunde skrive det, og han dog ikke gjorde det, da skulde troe, at han ikke havde skrevet det, fordi det kun vilde være et daarligt Studsmaal, han kunde skrive. Det vil vistnok blive Tilfældet, at, naar Lyendet ikke kan faae skrevet i sin Studsmaalsbog, er det enten fordi Huusbonden ikke har lyst der-

til, eller fordi han, uden at kunne klage over Lyendet, dog ikke vil anbefale det, og vi frygte da for, at i Overgangstiden vil Lyendet i lang Tid blive anset for at have fortjent et daarligt Studsmaal, naar der ikke er skrevet noget. Jeg havde derfor ikke troet, at den høitærede Justitsminister vilde have Noget imod dette Forslag, da han jo hele Tiden ikke alene i Lovudkastet, men ogsaa under hele Sagens Behandling har vist megen Varme og Interesse for Lyendet, hvad der jo maa glæde Enhver, der føler for denne Classes Vel, og han bestandig har udhævet, at man ikke maa give Huusbonden nogen Ret, som ikke Lyendet faaer. Men i dette Tilfælde holder han dog paa, at Lyendet mister en Ret og beholder en Forpligtelse, medens Huusbonden beholder en Ret og fritages for den tilsvarende Forpligtelse. Jeg skal endnu blot tilføie, at det er ikke nogen flygtig eller eensidig Tanke, der har ledet Udvalgets Mindretal; thi, som jeg allerede har bemærket, havde det forrige Udvalg, paa eet Medlem nær, indstillet det samme Forslag som det nuværende Mindretal, og ligeledes have alle Medlemmerne af Criminal- og Politieretten, som dog er en vægtig Autoritet i denne Henseende, paa eet Medlem nær indstillet, at Studsmaal ikke, som hidtil, skulde indføres i Bøgerne. Endnu er der kun eet lille Punct, jeg skal tillade mig at omtale, nemlig vort Forslag om, at Studsmaalsbøgerne skulde benævnes Lyendebøger. Man har talt imod dette Udtryk og paastaat, at det godt kunde gaae an at beholde Udtrykket „Studsmaalsbøger“, selv om vort Forslag om Udeladelsen af Studsmaal blev antaget, idet det skulde være et Studsmaal at angive, hvor lang Tid og i hvilken Egenstaaelse en Person har tjent. Det er „Noget“, jeg ganske vil henstille til Thingets Afgjørelse. Naar man ikke har Noget imod den af Mindretallet foreslaaede Bestemmelse, saa er Mindretallet villigt til at gaae ind paa Benævnelsen „Studsmaalsbøger“; men vi have troet, at denne Benævnelse ikke burde vedblive, fordi man i daglig Tale under Navnet „Studsmaal“ forstaaer en Characteristisk over Lyendets Opsørelse. Derfor vare vi bange for, at denne Benævnelse skulde vedblive, idet man da let kunde vedblive at skrive Studsmaal. Til disse saa